

DE LANGSTE NACHT

Thema's: Deportatie, Soldaten

Locatie: Praag, Tsjechië

Door: Isa van Dam

Dit verhaal is van Dora (1921). Ze werd geboren in Tsjechië, vlakbij de Duitse grens. Samen met haar ouders werd ze naar Auschwitz getransporteerd. Tijdens één van de treinreizen werd ze te werk gesteld als 'verzorger' van de ouderen. Dora's ouders overleefden de oorlog niet, maar zij en haar zus wel.

PERSONAGES SOLDAAT
 MEISJE

MEISJE zit op de grond, SOLDAAT loopt naar haar toe

SOLDAAT Kun je met een naald omgaan?

Stilte

SOLDAAT Kun je met een naald omgaan?

MEISJE In Theresien heb ik voor de ouderen gezorgd
Maar ik ben geen verpleegster
Ik heb nog nooit met naalden...

SOLDAAT begint te lachen. Eerst een beetje, dan steeds harder

SOLDAAT Nou, dat geeft niks hoor
We hebben ook helemaal geen naalden
We hebben niks!
Geen medicijnen, geen verband, geen water, niks

Stilte

SOLDAAT Ze moeten een nummer krijgen

Stilte. SOLDAAT wijst opzij

SOLDAAT Ze zitten hiernaast
En vannacht zit jij daar ook
Kom, opstaan

SOLDAAT tikt met zijn voet tegen het been van MEISJE. Hij wacht even. MEISJE doet niks. SOLDAAT tikt nog een keer tegen haar been, dit keer harder. MEISJE staat op. SOLDAAT geeft haar papier en touw

SOLDAAT Veel plezier,
(*spottend*) zuster
O ja
We hebben ze verteld dat ze op weg zijn naar zo'n...
Hoe noem je dat
Naar een kuuroord
Hoe vind je die?
Da's een goeie hè...
Een kuuroord!

SOLDAAT barst in lachen uit en gaat af. MEISJE loopt naar voren en vertelt aan het publiek

MEISJE Ik ging de coupé in
Het duurde even voor mijn ogen aan het donker waren gewend
En nog voor ik het zag, rook ik het
Ziekte, ouderdom
De dood
Op de grond lag een lichaam, verkreukeld,
nauwelijks te onderscheiden van de vloer
Ik vocht tegen de misselijkheid en mijn tranen
terwijl ik een plekje zocht op de grond
Troost, ik moest ze troosten
Hoe rustiger ze zouden zijn, hoe beter
Ik slikte en begon te neuriën
Een liedje dat ik al mijn hele leven kende
Na een tijdje volgden de woorden
die mijn moeder vroeger altijd zong

MEISJE schraapt haar keel

MEISJE (*zingt*) Goede avond, goede nacht, het is tijd om te slapen
Goede avond, goede nacht, sluit je ogen en droom zacht

Stilte

MEISJE Ik heb het de hele nacht gezongen

Op 't eind had ik geen stem meer over
Toen het eerste licht door de kieren van de coupé glipte
was het stil om me heen
Ik pakte een stuk papier, schreef er een nummer op
en bond het vast aan een enkel

Stilte

MEISJE

Nog steeds zie ik mezelf daar zitten
Nog steeds hoor ik hoe de soldaat lachte
Nog steeds ruik ik die geur
Dat vergeet je niet, zoiets
Nooit

In januari 2019 speelde de voorstelling 'We are the memory (Wij zijn de herinnering)' in Praag (regie: Tamara Pomoriški – productiehuis: Post Bellum). De voorstelling speelde op het Masaryk Station in Praag.